

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Elofizetési arak: Helyben. 10 kor. — fill. Vidékre küldve: Egy évre . . . 16 kor. — fill. Fél évre . . . 8 Fél évre . . . 8 Negyed évre . . . 2 . . . 50 Negyed évre . . . 4 Egy óra Egy óra 1 . . . 70 Egyesszám ára 4 fillér.		Főszerkesztő: BENEDEK JÁNOS. Felelős szerkesztő: IFJ. MÓRICZ PAL. Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Hirdetési díjak: Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.
---	--	---	--

Báró Fejérváry.

Régi jó magyar közmondás, hogy: „a kinek Krisztus a barátja az nem kárhozik el.“ Ez soha egy halandón sem bizonyult be fényesebben, mint báró Fejérváry Gézá — Magyarország honvédelmi kényszer miniszterén. Ő egy reánk erőszakolt kényszer miniszter, a kinek soha nincs egy őszinte nemes gondolata a magyar nemzet iránt. Ő előtte a magyar nemzet élete, szabadsága, becsülete, vagyona, királyhűsége . . . , mind-mind kevesebbet ér egy osztrák császári fekete-sárga kardbojtnál, vagy egy generalis blouson lógó pitykénél, Ő előtte csak egy szentség van: az osztrák császár parancsa.

Miután ő az Istennél is többre becsüli a maga földi urát: nagyon természetes, hogy ő bálványimádó, fetis imádó, porban fetregő fanatikus teremtés. Az ő hite csak a császári burgig vezet. Az ő meggyőződése a felsőbb rendelet. Az ő imádsága a „Gotterhalte.“ Az ő szeretete kényszerzubonyba öltöztetett ösztön. Az ő gyűlöletének tárgya: a magyar nemzet iparkodása, boldogulása, istenfélelme, igazságszeretete, szebb jövőért való nemes fáradozása.

Szomorú dolog, hogy ma itt Magyarországon ilyen kegyetlen rendszer

bitorolja az uralmat. Ennek a rendszernek egy reánk erőszakolt sötét lovagja báró Fejérváry Géza.

És ettől az embertől tanuljon a magyarhonvédség hazaszeretetet, alkotmány tiszteletet, alkotmányos magyar király iránti hűséget, és nemes harci erényeket. Bizony elmondhatjuk a biblia szavaival: „könnyebb a tevének egy tü fokán átmenni, semmint báró Fejérváry Gézától mindezt megtanulni.“ Ilyen minisztert csak a bécsi fekete-sárga czimboraság küldhet a nyakunkra és erőszakolhat reánk, bizva gyáva-ságunkban és határt nem ismerő türelmünkben.

Fejérváry ur egy olyan magyar miniszter, a ki annál a magyar parlamentnél, a mely mindnyájok fentartásáról gondoskodik, többre becsüli a bécsi parancsot még akkor is, ha annak olyan értelmet kell tulajdonítani, mely a magyar nemzetet sérti s a parlamentet kicsinyli.

Mily alacsony észjárás az ilyen rokkant miniszteri észjárás ahhoz, hogy helyesen megismerhetné a magyar alkotmány azon dogmáját, melyből nem enged a magyar nemzet semmiféle sárga-fekete csodabogár szép szeméiért. . . . Az a magyar alkotmányos princípium, ez hogy «Lex supra regem» de sohasem «Rex supra legem.» (Törvény

van a Király felett, — nem Király a Törvény felett.)

Miniszter ur! mivel töltötte Ön idáig az időt, ha még ennyit sem tanult meg?!

Dr. Király Péter.

Le a Gotterhaltéval!

Nincs mit beszélnünk többé arról, hogy jogos-e a Gotterhalte ellenes mozgalom Magyarországon. A Gotterhalte védői pedig folyton, de folyton ide akarják visszalökni a kérdést: a vita kezdetére, persze, hogy soha előre ne haladhassunk.

Mi azonban nem hullunk bele a csapdába. Hiszen ez a kérdés már res judicata, eldöntött dolog. Hogy igenis jogos, sőt kötelességszerű a Gotterhalte ellen küzdenünk: ez az állítás ma már a nemzeti igazságok magas polezán fénylik. A nemzeti eszme bátor harcosainak nyílt, ragyogó érvelése és a magyar nép nemzeti meggyőződése fonják körül ezt az igazságot az életteljeség, a valóság és a bizonyosság hevigató sugaraival. Es ezt az igazságot Fejérváry miniszter ur feketesárga katonaköpenyegre nem tudja eltakarni, bárhogyan izgeti-forgatja is azt.

Tudjuk, hogy a Gotterhalte-ellenes mozgalom ma még tényleg eredménytelen. Hogyne: az igazsággal ma is szemben áll az erőszak. A fegyveres erő, melybe az osztrák császári hatalom lehelte szellemét. Ez pedig nagy hatalmasság, olyan nagy hatalmasság, hogy szolgálatára áll készen e

Budapesten.

Miért jöttök Budapestre
Marokszedő lányok?
Itt a bűn, mint éhes farkas
Leskelődik rátok!

Szüret után, dolog után
Mért siettek erre?
Hogy szivetek' a esábitás
Magához ölelje?

Bűnös itt a levegő is,
Átkos itt az élet,
Öntudatlan az angyal is
Szenybe, sárba téved.

S mikor sirva szabadulna,
Már kihullott szárnya.
Csak vergődik mint a madár
Kalitkába zárva.

Ne jöjjetek Budapestre
Szép falusi lányok.
Tenger a bűn, az Isten se
Vigyázhat itt rátok!!

(Budapest.)

Gyökössy Endre.

Emlékezés egy Bocskai huszár főhadnagyról.

(Még egy — jóbarát.)

Vajjon emlékezik e rá valaki nagy Biharországból? Arra a fiatal emberre, kinek emlékét ma felújítom!

Azon időbeli politikai viszonyok miatt nem volt Magyarországon nyilvános összejövetel. Magyar emberre érte: csak is a családi. Ilyen társaságba is — a lakóház homályos zugába huzódott meg az a fiatal ember, a kiről itt szót ejtek.

Ha esetleg valamelyik fürge leány tüzes szeme véletlenül felfedezte őt, rögvést vissza is kapta a fejét. Hogyne? Az ollót rég látott égnék álló haj, a gomb nélküli pongyola kabát nem igen emelte, nem tette tetszetőssé az ifju alakját. Még — dabbá tette borongó arcát, mely első tekintetre ugy se volt megnyerő. Ki ösmerte, ha fel benne a volt Bocskai huszárfőhadnagy hadbíró? Milyen jól festett egykor rajta a buzavirágkék ezüst zsinóros atilla! Kevélykedett alatta a sötét pely paripa . . . Bogár.

Senki, senki nem ösmerte volna fel őt ezen állapotában. Még a vendégszerető szép

uri nők sem, kik a hadjárat alatt, egyszerűen vendégül fogták, biztosra veszem, hogy e toprongyos emberben nem keresték volna a deli Bocskai tisztet.

Ebbe az időbe ez — így is volt jó!
Csanády leány volt a nagy anyja. Oly szép és irigyletes, hogy maig él a nép ajkán pár soros vers, mely e nő emlékét fent tartja.

N. Kerekiből vitték Nógrádvármegyébe az említett leányt fedett üveges hínóban. Egy biharmegyei ifju várt rá a nász népre és a nyitott hintó ablakon át bedobott a mennyasszony lábához egy fehér czédulát!

Ez a vers feketélett rajta:

Nem tudom nevedet,
Nem tudom — hazádat,
Szép lányt viszel el,
. . . az — anyádat.

Hanem akkor se ösmertek rá, midőn a világsi fegyverletétel után menekült tiszt-társaival.

Jó pénzért megvették egy rozoga paraszt szekeret; hozzá összeszedtek gereblyét, villát, szerű seprűt. A nyomtató emberek elviselt gunyját magukra öltve, fejük

magyar királyság törvényhozó testülete is és benne, általa a magyar nemzeti szuverenitás.

Am ha tehát a Gotterhalte-ellenes mozgalom meddő, mi szükség van mégis arra? Mért élesztgetjük, mért szitogatjuk lángját, ha „üdvös“ eredménye nincs, hanem csak keserűségeket és félreértéseket támaszt? Ez a vád ellenünk.

De könnyű ezekre megfelelelni!

A magyar nemzet az egész világon kivételes helyzetben van. Sajnosan tudjuk, hogy e kivételes helyzet nagyon szomorú.

Nálunk ma nemzeti fejlődésünk egyik távoli célja az a szabad, sajnós, azt mondhatjuk: isteni állapot, mely más nemzetnek a bölcsője. Nálunk a nemzeti eszmének az államban való érvényesítése nagy és kicsiny küzdelmeinknek egyik legjelentékenyebb rugója; a miért sokat kell és nehezen harcolunk ésszel, szívvél és erővel.

A szabadság a nemzetekre nézve nemcsak életfeltétel, hanem kiindulási alapja is magasabb világtörténelmi törekvéseiknek. Más nemzetek már államalkotásuk pillanatában ebben az életfeltételben kezdik meg állami életüket: nálunk most még csak arról van szó, hogy ezen életfeltétel teljességet egykoron elnyerhessük.

Ugye, a nemzeti erők teljes kifejtése, a népben szunnyadó nagy képességek tökéletes virulása, a kulturális, az anyagi előrehaladás, a világtörténelmi hivatás betöltése csak ekkor lehetséges, ha a nemzet életkérdéseit már megoldá, ha a nemzeti eszme már kétségbevonhatatlanul uralomra jutott?

A magyar önálló, szabad és irigyen dőn független nemzetül érkezett nemes örökébe: a szöke Tisza és a kék Duna partjára. Dus szabadságaiban mint hódító férfi jelentkezett akkor a gyermekded népek közt a magyar; ma meg ott se tartunk, a hol a többi, fölserdült nemzetek hajdanán államéletüket kezdték. De férfimódra élt a magyar a népek között sok századokon át; s ha az idők nehéz sulya lenyomta is a szabadságtalan, vegetáló népek sötét tömegébe: a történelemnek azon drága pillanatában, midőn a fölemelkedésre lehetősége nyílt: friss és világos öntudattal emelkedett vissza a szabadság és nemzetméltóság régi fokára.

tetejére nyomták, jól a szemökre huzva a széles karimájú zsiros kalapot. A megtartott tisztai paripákat ócska kender hámokba erőltetve, a főhadnagy habbíró egy elfogott muszka hóka lovát is egy szélbe, elkocogtak Isten nevében.

Igy láttam megérkezni őket nemes Debreczen városába.

Hiszem, a szatmármegyei tartózkodására sem emlékezik rajtam kívül más, mert hisz együtt cselekedtük azt.

Fráter Ignác is mi velünk bujkált. Később midőn a német haragja alább hagyott, Bisztra Terebesi uriházat csak nem feledték el! Ma is fenn áll a romja.

Margitáról menet, a község végén, a kőhídon át jobbra! Haj be szívesen belétek akkor, kivált úgy pénteki nap. A ki nem akart soká időzni, elfogta a szíves gazda pár szóra.

— Hát a margitai járás I-ső alkotmányos szolgabírája nevére? Kit abba az időbe intelligens uri ember nem került el?

Ide törekszünk most is. Az isteni és emberi törvények összesége teszi jogszerűvé e küzdelmünket s az alulról való feltörekvés kötelessége nemessé avatja e jogot.

Küzdenünk kell a fokozatos haladásért a nemzeti eszme megvalósításának érdekében!

A nemzeti eszmének minden magyar ember lelkében élni kell; s ha eddig egyszer élt, ezután százszorosan kell élnie.

Mert másnap nem előrehaladásról, hanem visszafejlesztésről van szó, nem a nemzeti eszme hódító előnyomulásáról, hanem visszaszorításáról! A 67-es alapról nem a 48-as eszmék fele közeledünk, hanem immár elhagyni kezdjük a 67-es alkotásnak a fokát is.

Gyászos bizonyosság erre éppen a Gotterhalte.

A Gotterhalte Magyarországon nem egy artatlan nóta, mint rókaeszű furfangos politikusok mondani szokták. A Gotterhalte az osztrák császári hatalomnak éppoly jelvénye Magyarországon, mint a fekete-sárga zászló. Míg e jelvények e földön gögösen hordoztatnak, míg a magyar nemzetnek kedve ellen hallgatnia kell a magyar király országában a Gotterhaltét, az osztrák császár indulóját: arról kell meggyőződve lennünk, hogy az osztrák császári hatalom, jobban mondva e hatalom katonai ereje nem tekint bennünket alkotmányos királyságnak, a magyar király önálló országának, hanem az osztrák császár leigázott tartományának.

A Gotterhalte ellenes küzdelem tehát voltakepen e jogosulatlan fölfogás ellen való harc. A harc pedig jogos, mert ez a fölfogás nemcsak a 48-as szellemmel áll ellentétben, hanem egyenest a 67-es vívmányok ellen is tör.

A szoldateszka gög e még a kiegyezésben elért szabadságainkat sem respektálja, ennél fogva fölfogása ma élő nemzeti jogainkat is porig alazza.

A fölfogás ellen szüntelenül, egyre fokozódó erővel kell tehát küzdenünk. Küzdenünk kell ellene, hogy a 67-es fokról vissza ne szoríttassunk, aztán küzdenünk kell azért, hogy e fokról a virágzóbb szabadságok felé előnyomulhassunk.

Örömmel üdvözljük tehát a Gotterhalte ellenes mozgalmat, mert az jele a

— Senki! Senki!

Jósi felé menve, az országutól pár lépésre magaslik ki a márvány siroszlop. De ki venné azt a fáradságot, hogy kíváncsiságból megtegye, megtudni ki nyugossza alatta örök álmát?

Megmondom hát én. (Utolsó fiágon a családból.) Legéndi Radványi István.

A csaták fergetegei megkimélték a szépért, nemesért dobogó szívét, azt a nemes jó szívet, csak azért, hogy rövidre rá a boldogság villama ölje meg!

Nehezen jutott választott párjához. Az elért boldogság oly aextázisban tartotta, hogy 13 napig tartott boldog családi élete közül, éjjel, oroszva megölte a szíve szegényét.

Én most teszem a megemlékezés korszoruját elhanyagolt fejfájára.

Morvay Károly,

1848—49-iki nyugdíjas
h. huszár altiszt.

nemzeti életérzet hatalmas fölbuzdulásának s jele annak, hogy a 67-ből se engedünk!

S mért küzdünk épp a Gotterhalte ellen? Mért csak az osztrák császári hatalmat szolgáló militarizmus jelvénye ellen?

A tömegek elvont fogalmakért nem lelkesednek. Nem küzdenek megfoghatatlan ellenség ellen sem, ha még oly veszedelmes is az rájuk nézve.

Mutassatok azonban egy kézzelfogható jelvényt, melyben az ellenséges törekvés jelentkezik: egy dalt, melyben jogosulatlan erőszak gögjét harsogja, avagy egy rongyot, melyet zászló gyanánt dolyfösen magasra emel: a tömeg lelke egész fölháborodásával tör a dal, a rongy ellen.

Ezért gyűlöljük mi a Gotterhaltét, ezért gyűlöljük a fekete sárga zászlót.

A Gotterhalte nálunk nem artatlan katonai zenedarab, melyhez nekünk semmi közünk sincs; hanem naponkint sirbatemetett nemzeti szabadságunk setét gyászindulója.

Ki a gyászindulóval ebből a hazából! Nem temető ez, nem vagyunk mi hullák! Mi itt élő nemzet vagyunk és élni is akarunk!

Életre pedig bennün et nemzeti történelmünk édes és dicső dallamai hívják: a Szózat, a Himnusz és a Rákóczi-induló.

Le a Gotterhaltéval!

(sz. a.)

Gróf Zichy Jenő riadója.*)

Esztendőre érjük meg két százados évfordulóját a Rákóczi féle kurucz szabadságharcnak. Jelentőségét e mozgalomnak mely alig másfél évtizeddel a török kitakarodása után tört ki és közel nyolcz esztendőig tartott, talán fölsőleges fejtegetnem. Buda visszafoglalása után úgy érezte magát a magyar nemzet, mint a rab, akit a földalatti sötét zárkájából világosba hoztak. (Tetszés.)

A magyar léleknek szabadság felé törő vágját a történetírők és a költők ma furor Rakocziánusnak nevezik. Tehát furor Rakocziánus a kétszáz év előtt való magyar tömegérzés, mely nemcsak az egykori politikai magyar nemzetet, vagyis a nemességet hatotta át, hanem kiesik a kapa a magyar, a tót, a ruthén és az oláh jobbágy kezéből és leborulnak imádkozni, a mikor meghallják, hogy Rákóczy átlépte a Beszki-deket.

Rákóczi egyénisége úgy uralta akkor a magyar közéletet, mint a legnagyobb hősök és hódítók, a legtökéletesebb fejedelmek a maguk korát. (Élénk tetszés.)

A Rákóczi érzés nemcsak harci tűz, hanem nemes idealizmus, a léleknek magasabb gerjedelme, szepőltenül tiszta lelkesedés; nemcsak ott tombol, ahol a seregek összeütköznek, hanem szilaj daczczal és szomorú lemondással benne vibrál azokban a dalokban is, amelyek a kurucz nóta révén a szenvedő magyar lélek indulatait a népek

*) A jövő esztendő a Rákóczy Ferencz esztendeje. Ennek az esztendőnek és emlékek az országos ünnepléséről tanácskoztak, a tudományos Akadémia termében jeleseink, mint gróf Zichy Jenő, Bubicz Zsigmond kassai püspök, Thaly Kálmán, Desseffy Aurél gróf és többen, a midőn is a nemes Zichy Jenő grófkövetkező hatalmas riadóval nyitotta meg az ülést.

Szerk.

Első nagy választéku előnyomda Karácsonyi és ujévi
ajándék tárgyakban óriási nagy választék **Füstös Testvérek DEBRECZEN, Piacz-utca 12. sz.**

Az összes kézi munkához való kellékek nagy raktára.

művelészetének közös kincsévé tették. (Helyeslés.)

Fejedelemben vagy államférfiában, aki ennnyire le fogja népe képzeletét, aki ilyen lelkesedést és rajongó tiszteletet szuggerral nemzetének, minden magyar ember, tartozzék bármely hitvalláshoz, politikai felekezethez vagy társadalmi osztályhoz, megállja a maga rokonszenvét. (Tetszés.)

Elfogódott lélekkel állunk meg két évszázad tavlatán Rákóczi történelmi egyénisége előtt! Nemzete: szabadságának zászlaja pajzsa volt és itt haggott rangot, fényt, pompát és a mai fogalmak szerint egy milliárd értékű vagyont, mindent a nemzetért! (Tetszés.)

Hősiessége ihleti a mai nemzedéket, a mártír szenvedése szítja az önzetlen lelkesedést. Valami művészi kegyelet költözik lelkünkbe! Érezzük, hogy ilyen fejedelmek tisztelete nem lehet pártos érzés. (Tetszés.) Érezzük, hogy a Rákóczi-kultusz a magyar lélek virtualis ereje, amelyet istennek, királyunknak és hazánknak közös üdvére szítani és ápolni kell. (Élénk éljenzés.)

Elkövetett nagy tettek emléke és ez újabb nagy tettekre való akarat: ez a nemzetek elpusztíthatatlan összetartó ereje. Elkövetett nagy tettek emléke előtt állunk és mélyen érezzük szükségét annak, hogy újabb nagy tettekre akaratot merítsünk belőle, mert ma tespedt egész közéletünk és minden tevékenységünk. Ma nem az uralja képzeletünket, a mi kétszáz évvel ezelőtt. Talán ha furor Rakocziánus, az az átöröklött igaz magyar érzület, mely kétszáz év előtt a csatatéren hőstettekkel tündökölt, talán ha ez költöznék bele politikánkba, művészetünkbe, gazdasági és társadalmi életünkbe: az átalakult energia ma kulturális tevékenységben hőstettekkel képesítene. (Élénk tetszés.)

A francziák néhány év előtt nagy fény nyel ünnepeltek meg Napoleon dicsőségének száz éves emlékezetét. Kiállítás is rendeztek és a szellemi megnyilvánulás minden eszközével a nagy császár kultuszának áldoztak.

És mit lattunk? Örök értékű irodalmi és történelmi művek, a művészet minden ágában remek alkotások keletkeztek és a közérzület annyira felbuzdult, hogy hatása a polgári tevékenység minden terén nyilvánvalóvá lett. (Ügy van!)

Nekünk, magyaroknak nincsen Napoleonunk, de állítom, hogy Rákóczi idealizmusa nekünk épen olyan történelmi regeneráló forrás, minő a francziáknak Napoleon katonai dicsősége. (Tetszés.)

A nemzetnek nagy impulzusok kellenek és azoktól, akik erre vállalkoznak, nagy áldozatokat kíván. De ha mi Rákóczi idealizmusát a mai nemzedékbe át tudjuk ültetni, olyan jótétéményt cselekszünk, amelyért király és nemzet egyformán hálás lesz. (Hosszantartó élénk éljenzés.)

Délutáni levél.

(Bocskay szobráról.)

A lapok jelentik, hogy a hajdusági Bocskai szobor ügyében kiküldött szoborbizottság meghozta bölcs határozatát és már e decemberi közgyűlésen kész határozattal hozakodik a vármegye urai elé.

Dicsérjük a bizottságnak ez ügyben tanusított buzgóságát. De csak a buzgóságok az, a mit dicsérhetünk. Mert már az eszméjük ellenkezik ami

felfogásunkkal, sőt azt hisszük, hogy sokónk felfogásával.

A bizottság javaslata ugyanis, az újságok hirádaása szerint, a következő.

a.) Egy Bocskai szobor állításék a hat hajdu városok valamelyikében.

b.) A szobor előállítás költségei re négy éven át fizetendő egy százalékos pótdát vessen ki a vármegye.

c.) Indítsunk országos gyűjtést,

Ezen három főpontozatról csak a b) alattit fogadhatja el a vármegye közönsége, hogy ugyanis pótdát kivételével teremtsük elő a költségek zömét.

Már az ellen azonban körömszaktig tiltakoznunk kell, hogy csupán egy Bocskai szobor állításék és pedig a közgyűlés által megjelölt hat hajdu város egyikében. Nekünk a régi hat hajdu városban Bocskai fejedelmnek hat egyforma szobrát kell felállítanunk, ha mindjárt nem valami toronymagas nagy lesz is ez a szobor. Fő, hogy mind a hat hajdu városban szobor hirdessék Bocskai emlékét és a régi hajdu testvériséget, melyet erőszakosan téptek szét a Tiszák. Ámdehogya ez kivihető legyen, azt a néhány választott s leginkább hivatalnok urból álló szoborbizottságot haladék nélkül kikell egészíteni: mert ezt a szobrot nem parancsszóra, vármegyei határozatra, de mindnyájunk egyetértő szeretetével és hálájával kell megvalósítani, még pedig akként, hogy nem egy az egész hajduságnak fölé helyezett városban állítsunk szobrot Bocskainak, de mind a hat testvér városban.

Igy rójuk le igazán hálánkat Bocskai iránt. A közös történet nagy tanúságát és példait így állítjuk igazán az összes hajduság elé. Ezen az uton kell haladnunk; mert ez a terv kivihető. Ugyanegy költséggel mind a hat város piacán ott ékeskedhetik régi dicsőségünk emlékszobra.

Továbbá az országos gyűjtés eszméje sem helyes; mert egyrészt ezeket a szobrokat a hajduságnak — az ország felkoldulása nélkül — önerejéből kell felállítani. Tekintve Bocskai és a hajduság közötti köteléket, csak a saját erőből állított szobor méltó hozzánk. De viszont másrészt nem röstelkedne ez a Hajdúvármegye, mely gazdag vármegye ma is, segély fillérekért fordulni legnagyobb jóltevőjének emlékéhez, mikor a szegény koldus székely községet üres tarisznyával utasította el, midőn az a gazdag hajduktól némi segítséget kért egy Bocskai emlék állítására azon a földön, hol Bocskai atyánk szinte a legdicsőbben szerepelt . . .

Szóval, bármennyire tiszteljük is, bármilyen előismeréssel vagyunk is a kiküldött és kiválogatott szűkebb körű bizottság tanusított ügybuzgósága iránt, mi az ösmertetett javaslatot nem tartjuk oly tökéletesnek, hogy az további

kiegészítésre, változtatásra, módosításokra ne szorolna és hogy mi abba a decemberi közgyűlésen mindjárt beleugorjunk.

Szabad Hajdu.

NAPI HIREK.

Érdekes honosítás a kollegiumban.

A theologiai akadémián Lencz Géza tiszaroffi jeles képzettségű ref. lelkész külföldi licentiatúsának nostrifikálása (honosítása) december hó 10-én d. e. 10 órakor fog megtörténni az akadémiai tanárkar, magántanári vizsgáló bizottság és az akadémiai ifjuság jelenlétében. Sajnos, még ma sem vagyunk ott, hogy theologusaink hazánkban az egy magántanári oklevél kivételével tudományos címeket szerezhessenek meg maguknak más facultások mintájára s talán nem is leszünk addig, míg a debreczeni főiskola s vele együtt annak theologiai tanszaka egyetemi színvonalra nem emelkedik. — A külföldön szerzett oklevél honosítása aztán úgy történik, hogy Lencz Géza — mint halljuk, Sabatier volt párisi theol. professzorról — tudományos előadást tart, mely után Dr. Erdős dékán ur tartja meg promoveáló beszédét. — De még így is csak a konvent határozata után lesz a dolog végérvényessé.

Pót és javító érettségi vizsgálatok a debreczeni ev. ref. főgymnasiumban.

A decemberi pót és javító érettségi vizsgálatok a debreczeni ev. ref. főgymnasiumban a következő időben fognak megtartatni 1. Írásbeli vizsgálatok ideje december 15—19 napjai; 2. Szóbeli vizsgálatok ideje december 22 napja. Jelentkezni kell az írásbelire december 14 déli 12 óráig a szóbelire december 20 déli 12 óráig az ev. ref. főgymn. igazgatóságánál. Debreczen 1902. decz. 1. Ev. ref. főgymn. igazgatóság.

Eltűnt földbirtokos.

A lapokban egy részvétet keltő hír jelent meg. Nevezetesen hogy az egész vármegyében ösmert és tisztelt földesi uri családnak egyik tekintélyes tagja, Bogdán Gábor eltűnt. Még október hóban távozott el hazulról, azóta sem a földesiek, sem pedig hozzátartozói nem hallottak felőle semmit. A mende-monda természetesen kapva-kap az eseten és találgatják, hogy mi vezette a végzetes lépésre a rokonszenves földbirtokost? Az egész vármegyében ösmerték és szerették Bogdán Gábort, azért részvételtől ez a hír.

A januári országos vásárok.

A Remete Antal napi januári országos vásárok sorrendjét a városi tanács így állapította meg: Január 5—7. hétfő, kedd, szerda: bőr, gyapju, méz, dió stb. továbbá toll, iparczikkek gabona és terményvásár. 10—11. szombat vasárnap sertésvásár, 11—12 vasárnap, hétfő lóvásár. 11—13. hétfő, kedd baromvásár.

Halálozás.

Kernáts Gyula, a „Kegyelet” temetkezési intézet tulajdonosa elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor ment végbe nagyrészt mellett.

Az utcán járás veszedelme.

Az ólmos eső következtében valóságos életveszedelem az utcán járni. A gyalog járókra fagyott jeges eső miatt veszedelmes csuszkalások, bukások esnek. Azért tehát a gyalogjárdák tisztítására, homokolására felhívjuk a háztulajdonosok figyelmét, nemcsak a járókelők épsége iránt köteles tekintetekből, de a saját magok érdekét tekintve is; mert a rendőrség szigorúan bünteti azon háztulajdonosokat, a kik nem gondoskodnak gyalog járók tisztán tartásáról.

A Csokonai kör felolvasásai

czimű hírből azt írja az egyik reggeli újság, hogy a Csokonai kör által rendezett december havi felolvasó ülésen lapunk felelős szerkesztője is felolvasást tart. A hírek ez a része tévedésen alapszik.

Olcsóbb lesz a patika.

Üdvös rendelet jelent meg a hivatalos lapban. A belügyminiszter rendeletéről van szó, amelyet az ország összes törvényhatóságaihoz intézett a gyógyszerárak módosítása miatt. Az új rendelet, amely első sorban a szegényebb néposztály érdekeit szolgálja, a gyógyszerek és ezeknek kiadásához szükséges edények árát egységárban szabta meg. A rendelet részletesen közli a jövő év január első napján életbelépő gyógyszerárabszabványokat az egyes gyógyszerekről. Más szóval, a jövőben olcsóbban jutunk majd a patikaszerhez, amiből bizony senki emberfia nem kér, sem drágán, de még olcsón sem.

Hajdumegye gazdasági egyesülete

a vármegyei háznál tegnap gyűlést tartott. A gyűlésen Rásó Gyula kir. tan. alispán elnökölt, a ki a múlt évi működés méltatása után, maga és tisztársai nevében leköszönt. Nyomban ezután kezdetét vette a választás, a melynek eredménye a következő: Elnökké egyhangulag újból Rásó Gyula alispánt választották meg. Alelnökök lettek: Kovács Gyula és Czeglédy Mihály. Titkár: Dávidházy Sándor. Ezután még husz választmányi tagot választottak. A gazdasági egyesület ezután a Szerbiával kötött kereskedelmi szerződésnek a gazdasági életre káros következményeit pretraktálta s hosszas eszmecsere után kimondották, hogy a szerződés felbontása ügyében feliratot intéznek a képviselőházhoz. Nem kevésbé érdekes tárgy volt a következő. A mezőgazdasági kiállítások jelentőségét fejtegették a szónokok s végeredményében megbízták a választmányt, hogy dolgozzon ki tervezetet Hajdumegye egyik városában rendezendő megyei mezőgazdasági kiállítás előkészületére. Ezzel kapcsolatosan felvetették az országos mezőgazdasági kiállítás ügyét is, sőt egyúttal megbízták a választmányt: lépjen érintkezésbe a debreczeni gazdasági egyesülettel s kölcsönös erővel törekedjenek oda, hogy a harmadik országos mezőgazdasági kiállítás Debreczenben tartassék meg. A gyűlés ezzel véget ért.

Eszeágában sincs meghalni . . .

A magyar honvédségnek évtizedeken át népszerű és hazafias főtisztje volt Steiner Gábor honvédezerede, előbb a debreczeni háziezred törzstisztje, majd a trencsényi honvédegyalozred parancsnoka, mely díszes állásából királyi elismerés mellett vonult nyugalomba Steiner ezredes ur, kit szíve Debreczenbe vonszott vissza. Jelenleg mint nyugalomba vonult tiszt debreczeni „hejjes polgárként” él közöttünk. A manapság is daltias ezredes igen jól érezi magát czivis honban. Csak ma volt némely boszusága. — Valami izetlen magyar azt a hírt terjesztette felőle, hogy hirtelen meghalt. Saját külön Löw (Lorant) césénk telefonon és részvétkifejező gyászhangon tudakozódott a hír miben lete felől. És igen nagy és örvendetes volt a meglepetése, midőn az ezredes ur félig boszus, félig tréfas szóval, de mint odaelő az ezred előtt érezes vezénylő hangon szólt vissza:

— Eszemágában sincs meghalni . . . Valami kujon terjesztette halálom hírét.

Öszintén kívánjuk, hogy a derék Steiner Gábor ezredes urra is teljesedjek be a néphit, miszerint akinek halálhíret költik, az az illető az emberikor legvégső határáig él.

Mikor született Bocskai ?

A Sz—g mai számában a Bocskai István fejedelem emlékeire a hajduság által emelendő szobor ügyében tartott vármegyei tanácskozásról adott tudósításában azt írja, hogy e szobornak a bizottság javaslata szerint: 1906-ra Bocskai születésének háromszázadik évfordulójára kell elkészülni. Nos, hát ez igen téves adat a magyar történelem ez egyik legdícsőbb alakjáról, a hajduság nagy jöltevéjéről. Mert illik tudnunk, hogy Bocskai 1557-ben született. 1606. pedig (július 4.) az ő legfényesebb műve létrejöttének, a bécsi béke megkötésének az esztendője; egyúttal ugyan ezen év végén (decz. 27.) fejezte be dicsteljes életét is. És ugyanezen évre esik ama kiváló fontosságú eseménye, hogy hajdu vezérek hazai tüzhelyet, fölöt, hazát adott.

Ma egy hete szenzationalis letartóztatás

történt Nyiregyháznál. A kir. ügyészség indítványára ugyanis a f. évi november 8-án esődbe ment Rothschild Sámuel dr. Sarvay központi vizsgálóbíró maga elé idézte és család bukás miatt vizsgálati fogságba helyezte. A vizsgáló bíróság ezen végzését a nyiregyházi trszék vádtanácsa helyben is hagyta. Ekkor fordult a vádlott neje tanácsért és védelemért dr. Kardos Samuhoz. Dr. Kardos Samu el is vállalta Rothschild védelmét. Az ügyet ma tárgyalta a kir. tábla Széll Farkas elnöklété alatt — és a kir. tábla mindkét első bírósági határozat megváltoztatása mellett — a fogva levő vádlott azonnali szabadlábra helyezését elrendelte.

Nem lesz házbéradó.

Nagy feltűnést és elégtelenséget keltett a polgárság körében ez évelején Faust Elek pénzügyigazgatónak ama határozata, melyben arról értesítette a várost, hogy miután az összeírás szerint a város belső és külső területén található összes lakrészek felét a bérbeadott lakrészek képezik, Debreczen vá-

rosára nézve a törvény rendelkezése értelmében kimondja az általános házbéradót. A város polgárságára nézve ez óriási megterheltetéssel járt volna és a városi tanács a pénzügyigazgató eme sérelmes határozatát megfelelőbbézte a pénzügyminiszterhez. Hajdu Gyula tanácsnok készítette el a terjedelmes és alaposan megokolt felebbezést, melyben kimutatta, hogy az összeírás ugy a belsőségen, mint a külsőségen téves és Debreczenre nem vehető ki a házbéradó. A pénzügyigazgató helyt adott ennek a felebbezésnek és a lakrészek újbóli összeírását elrendelte. Evégből leküldötte Hank Gyula pénzügyi tanácsost, ki a város és pénzügyigazgatóság kiküldöttével teljesítette a lakrészek újbóli összeírását. Ez év július 10-én kezdték meg az összeírást. A város képviselőjében Hajdu Gyula tanácsnok és Juhász Ignác bizottsági tagok voltak jelen az összeírásnál, mely a mai nap is tart még. A város képviselői Hajdu Gyula tanácsnok és Juhász Ignác fáradságot nem kimélve, nagy lelkiismeretességgel végezték fáradalmas és bonyolult teendőiket és a nehéz munkának eredménye is lett. A külsőségen a múlt héten teljesen befejezték a vizsgálatot. A vizsgálat eredménye itt az lett, hogy beigazolást nyert a Hajdu Gyula által készített felebbezésnek ama része, hogy az összeírás helytelen. A bizottság a külsőségen 822 olyan lakrészt talált, mely a házbér összeírásba fel sem volt véve és a melyből a város javára 791, a kincstár javára pedig 31 lakrész esett. Ezek szerint az összes lakrészek száma a belsőséggel és külsőséggel együtt 35051, melynek fele 17608 és így a bérbeadott lakrészek száma 82-vel haladja meg az összes lakrészek felét. A felebbezésben kütön kifogásolt 727 lakrésze vonatkozó kifogások tárgyalása még ezután lesz. Annyi azonban már ezidőszert is kétségtelen, hogy a katonai lakanyáknál 116 lakrész, az internátusoknál 34 lakrész és még ezenkívül is vagy 100 lakrész a város javára fog beszámíttatni. Ezeket összevetve nagy a valószínűség, hogy az általános házbéradó behozható nem lesz, mert a bérbeadott lakrészek száma az összes lakrészek felét nem haladja túl.

A városházáról.

Vecsey Imre tanácsnok, tb. főjegyző és Körner Adolf tanácsnok, mint örömmel értesülünk, felgyógyultak és ma már megkezdtek hivatalos működésüket.

A magyar név.

Dicséretes indítványt tett a minap Beregszászy István zemplénmegyei tanfelügyelő. A megye tanitóságának Sátorajjúhelyen tartott közgyűlésén arra buzdította a tanítókat, hogy a kinek idegen hangzású neve van, magyarosítsa meg. Kijelentette még azt is, hogy a névmagyarosítás összes költségeit ő maga viseli.

Másutt és nálunk.

Szegeden az összes szerkesztősegek munkatársai Dankó Pista javára hangversenyt rendeztek. A hangverseny összes jövedelmét, 372 koronát, Bella Jenő pénztáros ma küldte el Pósa Lajos címére. . . Minálunk még mindig vajudik ez a kérdés.

Korcsmázó kísértet.

Az Arad és Vidékéből olvassuk: Ezer szerencse, hogy az aradiak nem nagyon babonások, különben jókora rémületet kelthetett volna az elmúlt éjjel egy kísértet megjelenése. Az Aranykéz-utca 7. számú házból kevéssel éjjel előtt egy tetőtől-talpig hófehér alak, kezében lámpással lépett ki. Egy ideig az utcán járt-kelt a kísértet, aztán belépett Forgách János aranykéz utcái vendéglőjébe. Az ijesztő alak láttára ijedten ugrott föl a néhány késői vendég, de aztán megnyugodtak: felismerték a kísértetet. Kovácsik János nevű egyén az ijesztő, akinek az a rögeszméje, hogy ő kísértet. Éjjelenként fehér trikót vesz fel, fejét fehér kendőbe csavarja, nagy lepedőt terít a nyakába, a kezébe meg égő gyertyát vesz és így kísért az utcákon, meg a temetőbe, de a korcsmában elbeszélgette az éjjelt és így máskorra halasztotta a látogatást. A korcsmázó szellem megjelenése nagy kíváncsi tömeget vonzott az Aranykéz-utczába.

Értekezlet a városi muzeum ügyében.

A városi muzeum létesítése ügyében ma délelőtt Fraknói Vilmos ez. püspök az országos muzeumok és könyvtárak felügyelőjének elnöklété alatt bizalmas jellegű értekezlet volt a városháza kistanácstermében. Az értekezleten jelen voltak: Puky Gyula főispán, Simonffy Imre polgármester, bessenyei Széll Farkas, Wolaffka Nándor, Komlóssy Arthur, Schörcherer Gyula muzeumi ör., Fraknói Vilmos titkára, Géressy Kálmán, dr. Kerész Zoltán, Rásó Gyula, Ferenczy Gyula, dr. Csikos Sándor, Löfkovits Arthur és dr. Szűcs Géza. Az értekezleten a városi muzeum létesítésére vonatkozó részleteket beszéltek meg. A megbeszélés folyamán Fraknói Vilmos tudomására hozta a jelenlevőknek, hogy a kormány egy esetleges kulturpalota építését nagy valószínűség szerint 80-100000 korona hozzájárulásával elősegítene; továbbá hogy az ásatásokat és a városi muzeum fentartását előreláthatólag segítené. . . Azonban ez értekezleten végleges megállapodások nem történtek. Déli 12 órakor ért véget az értekezlet, melynek megkezdése előtt, d. e. 9 órakor Fraknói Vilmos megnézte a képkiallítást, majd a városi muzeum alapját képező Löfkovits féle gyűjteményt szemlélte meg és előszerzőleg nyilatkozott az értékes gyűjteményről.

Hir Kecskeméty elfogásáról.

Az este a fővárosban terjedt el a hír, hogy K e c s k e m é t y Győzöt Indiana észak-amerikai államban elfogták. Egy bécsi lap, az Illusztrirtes Wiener Extrablatt berlini távirata hozta először a hirt, belőle értesültek a fővárosi esti lapok, amelyek közlése révén azután rövid idő múlva egész Budapest Kecskeméty elfogásáról beszélt. A székesfővárosnak éppen tanácskozó közgyűlésére is bejutott a hír s Márkus József főpolgármester fölolvasta a táviratot. — A budapesti rendőrségre még semminemű jelentés nem érkezett arról, hogy Kecskeméthyt elfogták volna. Nem kapott hirt a letartóztatásról a főváros sem s így a berlini távirati hír valósága mindaddig kétséges, míg a megerősítés nem jön meg. De ha a letartóztatás csakugyan megtörtént, a legközelebbi időben hivatalos jelentést kell kap-

nia róla a főkapitányságnak, mert most is künn van egy detektívje Amerikában, a ki rögtön Markovics Incze visszaérkezése után utazott el, hogy állandóan legyen embere a budapesti főkapitányságnak az amerikai detektívek oldalán. Lehetetlenség nincs abban, hogy a berlini táviratnak igaza legyen, mert a klevelandi Szabadság például több olyan dolgot irt meg, a mely megegyezik a berlini távirat adataival. Ezt olvassuk az amerikai magyar lapban: Kecskemétyről ujabban megint sokat beszélnek. A newyorki lapok szerint egy neworki pénzváltó ügynök a napokban több ezerforintos bankjegyet váltott be Newyorkban és gyanut keltett az a körülmény, hogy az illető a rendesnél olcsóbban kezdte adni a pénzt. Azt következtették ebből, hogy az illető a Kecskeméty Győző titkos ügynöke. Annál jobban megerősítette ezt a gyanut az a körülmény, hogy az illető ember huszonhat drb ezrest kínált megvételre egy newyorki pénzváltónak. — Az egyik newyorki lap állítása szerint Kecskeméty Newyorkban lakott, de onnan kerekelt oldott, mert észrevette, hogy gyanakszanak rá. A híresztelésekre Dessewffy newyorki főkonzul kétezer dollárt tűzött ki a Kecskeméty fejére s azonkívül az esetleg visszakerülő pénzből öt százalékot kap a sikkasztó kézrekerítője. A legnagyobb baj az, hogy a sikkasztó arczképét nem tessék közzé pedig az ugyancsak megkönnyítené a dolgot. Pittsburgi lapok azt írják, hogy Kecskeméty az utóbbi időben Pittsburgban vagy Cincinnatiiban tartózkodott.

Könyöradományt gyűjtő titokzatos urinők.

A könyöradomány gyűjtést mindenkor jól jövedelmező forrásnak tekintették a naplopók, foglalkozás nélküli egyének. Ezt a keresetforrást azonban úgy látszik ma már nők is sportként üzik és gyakorolják ugyanis több oldalról panaszolják hogy legujabban, napok óta, két felülnő, elegánsan öltözött nő jár-kél Debreczenben házról-házra, könyöradományokat gyűjtven. A panasz szerint mindenféle hatósági engedély nélkül üzik ezt a dusan jövedelmező mesterséget ezek a titokzatos előkelő megjelenésű urinők kikre felhívjuk mind a közönség, mind a rendőrség figyelmét, az utóbbiét az igazolás megejtése végett.

A Hortobágy öntözése.

A Hortobágy öntözése ügyében kiküldött bizottság a helyszíni szemlék után abban állapodott meg, hogy a próbaöntözésre a Váy-féle nagy major és a fűzesabonyi vasut között elterülő 300 hold földet jelöli ki. Ez a terület azért alkalmas az öntözésre, mert a csatornát könnyen reá lehet vezetni és ez a földrész teljesen szikes, terméketlen, tehát a legalkalmasabb arra, hogy az öntözés czélszerűségéről meggyőződést szerezhessenek. Már a tavaszon munkához fognak.

Gyászjelentés.

Vettük a következő gyászlapot: Szomorodott szívvel tudatjuk a felejthetetlen jó edes anyja, nagyanyja, anyós, testvér, sógor-nő, nagynéni és jó rokon, néhai Kovács Zsuzsanna özv. Polg. id. Ecsedi Isváné asszonynak f. hó 1-én esteli 6 órakor, életének 77 ik, özvegységének 22-jk évében, hosszúságos szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 3-án, d. u. 2 órakor fognak a ref. egyház szertartása szerint Mester-utca 23-ik számú háznál a nagytemplomban tartandó gyász szertartás után, a Hatvan-utcai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni! Végtisztesség-tételére rokonainkat, ismerőseinket, és a n. é. közönséget szomorodott szívvel meg-

hívjuk. Debreczen, 1902. december hó 2. Egyetlen fia: Polgár Ecsedi István nejevel Szűcs Erzsébettel és gyermekeik, illetve unokák: Erzsébet, István, Mihály, Julianna és János. Elhalt leányának férje: Polgár Kovács József, kis leánya illetve unoka Eszter. Az elhalt testvére: Kovács Mária férjével Bucsei Györggyel és gyermekeivel. Az elhalt testvérek gyermekei. Számos közeli és távoli rokonok nevében is. Áldás és béke lengjen porai felett!

Debreczeni ingatlanok forgalma.

Major Bálint és neje Szabó Julianna veszik a debreczeni pusztai 59. sz. sz. földet 53 hold 566 négyszögöl kaszálót Major Gábertól 12000 koronáért. — Zöld Bálint és neje Nagy Julianna veszik a debreczeni pusztai halápi 171. sz. sz. földet 20 hold 16 négyszögöl kaszálónak Dobrai Julianna Eszter és Sára illetőségüket 1650 koronáért. — Földesi József és neje Asztalos Mária a debreczeni 1567. sz. sz. földet 645 négyszögöl ujosztasú földet Kovács János és Istvántól 300 koronáért. Havas David és neje Hegedüs Fani veszik a debreczeni 4859. sz. sz. földet nyugot-utca 28. sor sz. házat Szikszai Gábor és neje Szathmari Mariától 6400 koronáért. — Juhász Sándor és neje Kiss Zsuzsanna veszik a debreczeni pusztai nagyecseri 23. sz. sz. földet 17 hold 819 □-öl kaszálót Forgács Esztertől 3500 koronáért.

Talált pénzes tárcza.

Egy izr. elemi isk. III. oszt. tanuló Arany János utcán egy pénzes erszényt talált. Jogos tulajdonosa kellő igazolás mellett átveheti az erszényt a kiadóhivatalban.

A föld tehermentesítési pénzalap

m. kir. igazgatósága megküldötte a kereskedelmi és iparkamarának azon 4% os kötvények kimutatását, melyek az 1902. évi nov. hó 1-én kisorsoltattak, s melyeknek kamatozása a sorsolástól számítandó hat hónap múlva, tehát 1903. évi május elsejével megszűnik, miathogy a korábbi sorsolások alkalmával kisorsolt és készpénzben való visszafizetésre több kötvények még be váltva nem lettek, figyelmeztetnek az érdekelt tulajdonosok, hogy azok kamatozása a lejáratú időponttal t. i. az illető sorsolástól számított hat hónap elteltével megszűnt és hogy ha ezen időn túl is az illető szelvények egyike vagy másika mégis kiváltatott volna, a fölvevő kamatbeli összeg a kötvények készpénzben leendő visszafizetésekor a tőkéből fog levonatni.

Goldstein Karolin mellfüző (mieder) gyára Debreczenben a főtéren, — értesíti a n. é. hölgyközönséget, hogy képes árjegyzékét melyben a legujabb angol és francia mellfüző különlegességek a mértékvételi utasítással ellátva — kívánatra bárhova készséggel megküldi s hogy megrendeléseket a leggyorsabban, kiváló gonddal készítve, jutányos áron szállit.

A ki a karácsony és újév alkalmára olcsó és szép arany és ezüst ajándék tárgyakat akar vásárolni, az forduljon Hoff Albert ékszerészhez, kinek üzlete előbb a városháza alatt, most pedig a városházával szemben piacz-utca 29. sz. alatt, a „Debreczenhez“ címzett sörház épületében hátul az emeleten van, a hol mindenféle arany és ezüst ékszerek dusválasztékban vannak raktáron, valamint női és férfi zseb órák legszébb kivitelben meglepő olcsó áron beszerezhetők ajánljuk a n. é. közönség b. figyelmébe. Ugyan ott minden e szakba vágó megrendelések, javítások és vésnöki munkák a legjutányosabban készítettnek.

SZINHÁZ.

Műsor:

Kedden: „C” bérletben Svihákok. Operette.

Szerdán: „A” bérletben Niniss. Énekes bohózat.

Csütörtökön: „B” bérletben Niniss. Énekes bohózat.

Pénteken: „C” bérletben Cornevillei harangok. Operette.

Szombaton: „A” bérletben (először) Halalos csönd. Dráma.

Vasárnap d. u. bérletszünetben: Cziganbáró. Operette.

Este: bérletszünetben Ujházy Ede vendégfelléptével Constantin abbé.

Hétfőn: „B” bérletben Halalos csönd.

Csongor és Tünde.

A tegnapi előadás az igazgató dicsérete. Dicsérete az ő hazafias aldozatkésztségének, melylyel a magyar klasszikusok színrehozatalával a debreczeni színházat ideális czéjra felé vezetni törekszik. Merész „dolog”, kivált manapság, mikor a színdarabok utszéli fajtája szokott zsufolt házakat hozni.

A Csongor és Tünde színrehozatala ettől eltekintve is merész vállalkozás. Mert hogy ennek a gyönyörű tündéri költeménynek igazi hatása legyen, a színpadi technikának teljes erejével kell sorompóba lépni.

Nalunk talán csakis az operának lehetne ezt a darabot megfelelően adni, sőt van egy-két olyan jelenete is, melyet színpadi díszletekkel kellően visszatámasztani nem lehet. A költő ezekben csak az olvasóhoz szól s annak fantáziájára bizza a szcenériát.

Azonban, amit lehetett, ami színházunk viszonyaihoz képest, mindent megtett, az illúzió ébrentartása kedvéért. Volt egy pár diszerte, mely meglepően sikerült s szinte látványosság számba ment. A szereplők is becsületes munkát végeztek, kivált Menszáros Margit, Krémer és Csige Ilonka. Nagykár, hogy Klenovics, aki pedig szép színpadi alakjánál fogva hatásos Csongor lehetett volna, rekedtsége miatt nem tudott hatást elérni.

E darabjai kapcsolatban azt ajánljuk az igazgatónak, hogy az ehhez hasonló klasszikus előadások alkalmával jó volna, ha a helybeli tanintézetek igazgatóságával érintkezésbe lépne, és az el nem kelt jegyeket a tanuló ifjuságnak száonna mérsékelt áron, így legalább megtelnének a sajnos elég nagyszámmal üresen maradt padsorok.

(- s - c.)

Magyar művészek mellőzése.

Ha széjjel tekintünk hazánk hangverseny műsorjain, Dóczi Dorca szavai a „Pelleskei nótáriusból” jutnak eszükbe. Hogy mindenféle nemzetiségű művészek hangversenyeznek szép hazánkban, még magyarok

is, hogy mindenféle nemzetiségű műveket produkálnak az előadók, még magyar zeneirők műveit is lehet hébekorba hallanunk.

Ez a szomorú tényállás. Mig más nemzetek saját művészeit és azok műveit lelkesedéssel terjesztik, sajátos körülmény, hogy még a magyar művészek is inkább idegen szerzők műveit korporaltadják.

Ma a főváros példáját már a vidék is követi. Tekintsük a főváros hangversenyait a phylharmonikusoktól kezdve az utolsó dilettans produktióig, magyar zeneirők műve nem igen szerepel. A fő phylharmonikusok is inkább külföldi művek előadásával foglalkoznak, dacára a tekintélyes subventionnak és a partoló közönségnek, mely félreírta inkább a magyar zeneművészet fellendítésére adozná, mint idegen másod, harmadrendű nagyságu zeneirők gyöngé műveinek előadásának támogatására.

Vidéken a műsorok szintén a fővárosi mintára készülnek. A dilettantizmus, mely a vidéken dühöng, a magyar művészeket és azok műveit teljesen mellőzi. Van szerencsenek hallani Navratil, Pospischil, Kratochwill vonós négyeseket, olasz, francia, német és kínai dalokat mindenféle nemzetiségű különlegességet, csak magyar művészember műve nem szerepel az ilyen hangversenyeken.

Dohnányi, Buttykay Mihálovics, Hubay, Major, Lanyi, Gaál, Tarnay, Farkas, Noséda és nagyon sokan, akik közöttünk élnek, meg az idősebbek közül id. Ábrányi, Mosonyi, Erkel, Goldmark, Volkmann miért faradtak és faradnak a magyar zene fellendülésén, talán azért, hogy figyelembe se vegyünk működésüket. Ez biz szomorú állapot.

Magyar zeneéletet csak úgy teremtünk, ha első sorban saját nagyainkat tiszteljük és azok munkásságát méltatjuk az által, hogy műveiket előadjuk.

Legtöbb hangversenyző az által vél eleget tenni magyarságának, hogy egy népdalt elnekel vagy egy magyar rapsodiát elzongorázik. Itt van a téves nézet, zeneirónik, nagy légiója klasszikus művekkel versenyezhet a külföldi muzikusokkal. Zongorahangversenyek, symphoniák, kamarazene és műdalok dolgában gazdag a magyar zeneirők serege, csak hogy műveiket a magyar földön saját hazájukban nem méltatják.

Magyar hangversenyéletet teremtsünk, hangversenyünk műsora csak magyar zeneirők műveiből legyen összeállítva, s csak elvéve legyen idegen zeneművész műve felvéve, ha ezt betartjuk, teremthetünk magyar zeneéletet.

A legnagyobb csodálkozásunkat az énekesnők seregén kell kifejeznünk, azok olaszul, francziául, németül énekelnek, mint ha szép magyar zengzetes nyelvünk nem is volna alkalmas, az ilyen förez dalok érvényesülésére. A közönség hibája, hogy nem utasítja vissza az ilyen előadásokat, különösen Debreczenben, mely városnak minden porcikája magyar, tüntetni kellene egyszer s megszűnne a baj, majd követnek példáját a többi magyar városok is.

A kis Kohn exkommunikálása. *)

A kis Kohnt még ki sem látta,
De mindenki ismeri,
Én sok földult éjszakámat
Köszönhetem már neki.

Szomszédomban tudniillik
Zenés kávéház vagy
S egész éjjel csak a kis Kohn
Ismert dalát hallgatom.

Kis Kohn, kis Kohn! Hej csak egyszer
Találhatnám őt meg én!
Bezzeg akkor nem vón többé
Ily elegáns, fess legény.

Elmentem hát Esztergomba
És bibor széke előtt
Leborulva esdekeltem:
— Atyám, tedd indexre őt!

S szólt eminenciája:
— Fiam, szavad faj nagyon,
De, sajna, a kis Kohn ellen
Még nálam sincs hatalom!

Elmentem hát csalódottan
A hatalmas czár elé,
Hisz ő a kelet pápája
S ajkam őt így kérlelé:

Százmilliók ura vagy te,
A fél világ a tied,
Csak egy ici-pici Kohatól
Szabadíts meg engemet!

Szegény Miklós fölsóhajtott
S köny lepé el kék szemét.
— Cár vagyok bár és kérj bármit,
Csak ez egyet épp ne kérd!

Legutolsó menedéknek
Reb Ciceszbájszer maradt.
— Bölcs rabbi, a kicsi Kohnra
Sújtsd le szörnyü atkodat!

S a bösz rabbi im egyszerre
Szelid lett mint a galamb.
— O Kohnt sojtsom oz átkommal?
Hát vodjok én edj balan?

O Kohn oz én küzségemben
Oljon hő és szoporo.
Egy Kohnt sojtsok oz átkommal?
Ezt nem megteszek soho!

O kis Kohnból lesz o nogy Kohn,
Oztot én már jól tudok,
S ki o kis Kohnt nem becsöli,
Nem érdemli o nogyot!

Mit csináljak? Mit csináljak?
A kis Kohnt felkeresem.
Hej csak egyszer, rátaláljak:
Nem vész majd el sohasem!

*) A „Kis Kohn”-ról, a ki rendkívüli nevezetessége és népszerűsége tett szert üzleti és nem üzleti körökben, a Pesti Napló Tarka krónikájában, a melyet Nagy Endre szerkeszt, pompásan és teljesen sikerült, tréfás versszak jelent meg, itt adjuk, mert hisszük, hogy sokakat érdekel.

Fekete, fehér és színes 60 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — sima, sávós, koczkázott, mintázott damastok stb. (circa 240 különféle minőségben és 2000 különféle színben, rajzban stb.)

Menyasszony-selyem	65 krtl — 14 frt 65 krig
Selyem-damaszt	65 „ — 14 „ 65 „
Selyem kelmék öltönyöknek 8 frt 65	65 „ — 42 „ 75 „
Selyem-foulard nyomtatással	60 „ — 3 „ 65 „
Bábi selyem	60 „ — 14 „ 65 „
Selyem grenadin	80 „ — 7 „ 65 „

méterenként port és vámentesen a házhoz. Minták postafordultával, Schweiczbba kétszeres levélpostá.

G. Henneberg. selyem gyáros Zürich
(külf. cs. kir. udv. szállító.)

Henneberg-selyem

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: **ifjabb Móríz Pál.**

Tíz perc alatt hétszáz dragonyost nyomorítottak harc képtelenné. A dragonyosok lovai gazdátlanul futkostak fel s alá... Patakzott a vér. Mindenütt holttestek.

Ez iszonyu jelenetből még leginkább az maradt meg az emlékekben, hogy midőn a mi vérteseink visszatértek, a hoszu kardjok a kardmarkolatig csupa vér volt és egymás között nevetgéltek. Egy nagy szürke bajszu, kövér huszárkapitány derülten kacsinzott reánk, mintha csak azt mondta volna:

— No!... Láttatok? Ezeket ugyan derekasan kiporoltuk.

Igen, de a mi gyalogosaink közül három ezer maradt le ezen völgyben. De még mindig nem értük a bajnaka végét, mert a századok, zászlóaljok, brigádok újból rendezkedtek. Haie-Sainte felől ropogott a puska. Tavolabbról pedig Hougoumont-nál bögtek az ágyuk. A tisztek úgy beszéltek egymás között, hogy a mit eddig tettünk, az csak a kóstoló volt.

— Most pedig előről kell mindent kezdeni.

Ezek bizony kicsinyre vették az emberi életet.

Végezetül Haie-Saintet kellett rohammal bevenni. Minden aron át kellett törni az ellenség közep hadát, hogy a nagy hadi uton való előhaladást biztosítsuk. Először igaz hogy visszaverettünk, de ha mar esatába bocsátkoztunk, nem huzódhattunk vissza.

A vértések rohama alatt rendezkedtünk. Hougoumontnál tovább dühöngött a csata. Jobb szárnyunkról pedig az ágyuharcz kezdődött meg. A Haie Sainte ut mentén két üteg ágyut allítottak fel, ott hol az ut a magasabbra emelkedik. Ágyuval készítettek elő a támadást, mindenki láthatta, hogy itt lesz a betörési pont.

Mi fegyverrel a kézben készen várakoztunk, Egyszer csak úgy három óra tájt szólított Buche, hátrafelé tekintvén az uton.

— Ott jön a császár!

Majd más katonák is mondták:

— Ott jön a császár!

(Folyt. köv.)

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa Utócai

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesíteni, miszerint jelentékeny árszállítással

nagy karácsonyi vásárt

rendezünk.

Csakis elsőrendű jó minőségű áruk kerülnek eladásra, úgymint: a legújabb őszi és téli ruhaszövetek, mosó bársonyok és velezek, ruha és blouz-selymek haraszt-kendő és sálak. Szőnyeg, függöny, butorszövet, pokrócz, ágy- és asztalterítők. Uri divatcikkék, kezélok, esernyők, nyakkendők, ingek. Normál (Jäger) ingek, nadrágok, harisnyák.

Határozott árak. Előzekény kiszolgálás.

Eladó buzatermő föld.

Debreczen közelében Balmazújváros és Hajduböszörményhez is közel fekvő, mintegy 600 kat. hold legkitűnőbb buzatermő föld kisebb, nagyobb részletekben (akár egy holdanként)

eladó.

A fisetési feltételek nagyon előnyösek.

Bővebb felvilágosítás dr. Lukács Emil ügyvédnél (Debreczen Piacz-utca 38 sz. a. nyerhető.)

ANTALFY FERENCZ

könyvkötő és bórdíszműves
DEBRECZEN, Piacz-utca 31. szám.

Mély tisztelettel bátorodom a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy f. évi október hó 1-én helyben, Piacz-utca 31. sz. alatt, az Andaházy-Szilágyi-féle házban (a városház kapuval szemben) a mai körülményeinek megfelelő

könyvkötő és bórdíszműves

műhelyt rendeztem be, hol a legnagyobb pontossággal, mérsékelt árakon készítek egyszerűtől a legművésziességig kivitelekig levél-, szivar- s pénzárccákat, albumokat, bór, plüsch vagy papírkereket, egyszerű és díszkötéseket, továbbá női kézimunkák befoglalását és egyéb alkalmi ajándék tárgyakat stb. A n. é. közönség b. figyelmét kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Antalfy Ferencz

könyvkötő és bórdíszműves.

Boros Testvéreknél

divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és velezek a versenyben létező legolcsóbb árakban. Maradékok féláron.

Legfinomabb acél zsebkések és ollók
Legújabb illatszerek és mosdó szappanok
Fog, haj, köröm és ruhakefék.

== **Disztárgyak** ==
és Gyermekek játékok

legjutányosabb árban kaphatók

Szent-Királyi Tivadar

műiparáru üzletében. 2.

UJDONSÁG!!

Acetylen-zseblámpa

a zsebben kényelmesen hordozható, nagy vakító fénynyel, ég és sötét helyeket, lépcsőket, pinczékét stb. nap-pali világítással lát el. Praktikus, szolid és olcsó 1 drb. ára a pénz előleges beküldése esetén 1.20 kor., franco utánvétellel 50 fillérrel drágább. 3 drb 3 kor., 6 drb 5 kor. Portó külön. Kapható Kann Ignácznál, Wien, II. Linienbrungasse 17.

Menyasszonyi kelengyek és ajándéktárgyak nagy raktára.

Karácsonyi és Újévi

hasznos ajándéktárgyakat,

üveg, porcellán, majolika, china ezüst és bronz különlegességeket, valamint mindezen szakmába vágó cikkeket a legnagyobb választékban, a legjutányosabb árak mellett ajánl

KASZANYITZKY ENDRE.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen teljesítetnek. Árjegyzék kívánatra bérmentve.

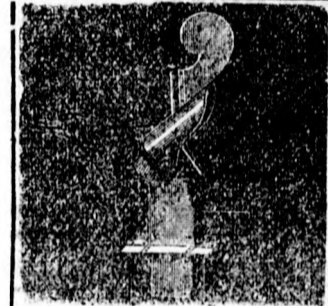
Vendéglő és kávéházi teljes felszerelések.

Épület és portale üvegezési vállalat.

Képekerek minden nagyságban, egyszerűtől a legdíszebbig.

Nincs többé szoba füst
Minden kéményt megjavít.

150.000 darab forgalomban.

Elismert legjobbműködés.

„John“-féle kéménytoldó egyedüli főraktár

LUKÁCS VILMOS

cement burkolati, tetőfedési és aszfalt vállalatánál, Debrecze n. Hatvan-utca 5.

Több

száz vég meglepő jó minőségű

jó mosó **Barchet**

métere 21 krért.

Mosó bársonyok

óriási választékban

métere 75 krért.

kaphatók 1.

Bosznay J. és Társa

divatárházában Kossuth-utca 5 sz.

NAGY ÁRLESZÁLLÍTÁS a „PÁRISI DIVAT” áruházában

DEBRECZENBEN, a főtéren.

Diszitett női kalapok . . . 4 koronától feljebb.
Remek kivitelű selyem blous 8 koronától feljebb.
Házi blouse 2 koronától feljebb.
Eredeti modell darabok . . . félárban.

Szörme coliek és muffok.

Kabát prémmel Cloth béléssel 12 korona.

Sima kabát finom posztóból csinosan tűzve 16 korona

1 méter 80 cm. széles tennis flanel 12 krajczár.

Édes Teavaj

Akác virágméz sejtekben és csurgatott

Feltört francia dióbél

Lengyel gomba

Édes magyar Mustár

Mustkolbász dióval

Füstölt rajnai lazac

Friss idei szalámi

Baraczk lekvár

megérkeztek

KONTSEK GÉZA

kereskedésébe, Kossuth-utca.

Korona Áruház.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Nagy karácsonyi vásár!

Megérkeztek

Az első debreczeni

Korona áruházba

Simonffy-utca 1. (városi bérház.)

A legújabb és legpraktikusabb gyermek játékok, Mechanikus állatkák, diszműaruk, zenélő 3 részes tükrök, albumok, képes lap tartók, Emlék könyvek, chinai ezüstgyertya-tartók, gyümölcs-, névjegy-, kenyér kosarak stb. ahol a legolcsóbb árban beszerezhetők.

Rendkívüli nagy választék karácsonyfa díszítésekben.

Férfi ingek, gallér, kézelők és nyakkendők mesés olcsó árakban.

A n. é. közönségnek ma gunkat b. figyelmébe ajánlv Tisztelettel

KEPES és FRIEDMANN.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Korona Áruház.

Loden szövet métere 11 krtól feljebb.

Az üzlet teljes felosztása miatt hatóságilag engedélyezett

végkiárúsítás!

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy női divat, vaszon és rövidáru üzletemet felosztatom s a raktáron levő árukat a beszerzési árnál is olcsóbban árusítom el és pedig:

Női ruhaszövet.
Carton, batiszt.
Vászon, chiffon.
Veisz, flanel.
posztó és haraszt kendő
Derekfűző (mieder),
továbbá

Női, férfi és gyermek trice ruhák,
Fiu és leány ruhácskák,
Női, férfi és gyermek fehérneműek.
Gallérok, zsebkendők.
Paplanok, esernyők,
Függönyök, ágyszerítők.
Mindenféle beléseműek

minden elfogadható áron.

Ezen olcsó bevásárlási alkalmat a t. vevőközönség b. figyelmébe ajánlv, vagyok kiváló tisztelettel

KISS LAJOS Alföldi takarékpénztár épület.

1 pár finom kézelő 20 kr., 1 ötrétű gallér 12 kr.

Flanel blousok 67 krtól feljebb.

== Egyedül valódi angol ==

Gyógyszerész A. THIERRY BALZSAM

Közegészs. ügyileg megvizsgálva és véleményezve

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

E balsam belsőleg és külsőleg használ: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek káros baj inál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégebbi bajoknál is. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést 4. Meglepő gyorsan gyógyítja a gyomor, szélgyörsöt s a tagrángatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalmaktól s kigyógyít a Hämorrhoidákból, szeliden mozdítja elő a székelést s a vér tisztulását, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, üres fogaknál es szájröhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszűnteti a felülfűgést, a szájnak s a gyomornak büét 7. Nagyon jó gyógyszer kül és belbajoknál, u. m. sebeknél, lázhólyag, szemölcs, égési sebek, fagyos tagoknál, rüh és kiüéseknél megszűnteti a fejfájást, szakgatást, rheumát, fülbántalmakat stb. Csak mindig vigyázzunk a mellékelt zöld mezejű **apóxa-védjegyre!** Hamisi áoktól legjobban óvakodunk, ha **egyenesen** gyáramból Ausztria-Magyarország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért, Bosznia és Herzegovinában 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés előrefizetés vagy az összeg utánvétele mellett.

Gyógyszer A. Thierry balsam és Centifolia kenőcs.

Eme két gyógyhatásában utólérhetetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régebb, annál jobb, nem árt a szemnek fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szé küldhető. Mindenkor hatással van s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalan elpredáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletben e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett árthatatlan szerből. A hol nem bizonyos, hogy az én kitűnő szerem, ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Cím:

Apotheker Thierry (Adolf) Limited Schutzengel-Apotheke in Prograda bei Rohitsch Sauerbrunn.
Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostáva szemben.